

diger te worden, dat waren er drie. (In het Nederlands elftal toen: Kuijs, Wiersma en Van der Hart, voor de voethalhistorici) Maar ik mocht niet op voetbal. *Dan raak je zo bezweet!* Minder bezweet raakte ik bij een spel in de straat. In de Derde Helmersstraat stonden rond 1955 maar een paar auto's. Met een paar buurtjongetjes speelde ik dan honkbal van put naar put. Putbal dus eigenlijk. Als er al een auto op een put parkeerde, vroeg je of hij even ergens anders kon gaan staan. Een van die buurtjongetjes was de latere filmregisseur Ben Sombogaart. Hij woonde om de hoek. Tegenover ons woonde Tommy, een handige en stoere jongen, bij zijn moeder en zijn oma. Met zijn moeder was wat. Zij had, vertelden mijn ouders, bij de Hitler Jugend gezeten. Hoe dat zat, heb ik nooit geweten. Op een gegeven moment was er een Duitser op bezoek. Gefronste wenkbrauwen bij mijn ouders en vooral bij oma. Blijft hij, vroeg ik. Nee, die gaat weer terug naar zijn heimat, was het antwoord. Vragen wat dat is. Tsja, waar iemand woont, zich thuis voelt, maar eigenlijk is het onvertaalbaar, zei mijn vader... Het was maar het beste als ik niet bij die mensen naar binnen ging. Tommy's moeder werkte trouwens, wat een uitzondering was in de buurt. Ze was een van de eerste vrouwelijke tramconducteurs.

Mijn moeder was dus niet voor straat- en museumpleingespeel, niet alleen wegens het bezwete, maar ook uit een soort angst dat we op straat zouden opgroeien. Daarom deed ze ons op de welpen. Dan deed je van alles, spelletjes, uitstapjes, ook af en toe voetbal en zwemmen. En een kamp. Mijn moeder wilde ons 'ergens op hebben'. Mijn vader en oma waren meer voor het beschermende huis.

Rotterdam

Toch ook nog even over die jaren, dat ik negen of tien was: mijn ouders en oma kenden nog mensen in Rotterdam. Een enkele keer gingen we daar op bezoek. Ik weet niet meer bij wie, wel hoe, met de trein (ruim een uur, kan ik me herinneren). Meestal met oma. Zij had 'vrij reizen' als weduwe van een spoorman. Plankieren over zand, steigers en bouwstellingen zie ik voor me. Ik vond het maar

niks eigenlijk, maar het werd uitgelegd. Het had te maken met de verwoesting van het bombardement, nu wordt alles weer opgebouwd, zo begreep je. Leuk was de snelle tram naar Schiedam en de fiets-voetgangerstunnel onder de Maas. *In Amsterdam zijn er wel plannen voor een tunnel, maar...* Mijn oma maakte duidelijk dat er in Rotterdam wordt gewerkt. *In Amsterdam wordt maar gepraat en gepraat, maar in Rotterdam doen ze ook dingen*, of woorden van die strekking, kan ik me van haar herinneren. *Niet lullen, maar poetsen*, is uit later tijd, om het l-woord, denk ik. Maar dat geeft de Rotterdamse insteek goed weer.

Normaal gingen we naar Rotterdam dus met de trein, maar op een mooie zondagmorgen zei mijn vader: *ik ga eens op de fiets. Hans gaat achterop. Binnendoor, via Woerden*. De trein ging 'om', via Leiden en Den Haag. Ik zie me nog bij de kinderen van die mensen daar in Rotterdam lekker in het zonnetje op de stoep spelen. Mijn vader had al eens gezegd, *ja, leuk, maar we moeten nog wel helemaal terugfietsen*. Nou ja, eind van de middag stapten we op. Het werd donker, mijn vader wist, het moet ergens bij Recuwijk of Wilnis zijn geweest, de weg niet meer. Toch maar doortrappen. Uiteindelijk reden we tegen twaalfen de Overtoom op. Ik was half in slaap gevallen, kon nog net de reclame voor Odol mondwater zien op de muur, hoek Overtoom-JP Heijestraat. Verkleumd kwamen we binnen in de Helmersstraat. Moeder en oma hadden zitten wachten. *Hoe kun je het nou zo laat maken, Niek, met die jongen het hele eind achterop...!? Moet je eens kijken, hij bibbert helemaal!* Ik heb er niets aan over gehouden, het ging er al snel niet meer over, maar de herinnering is me altijd bijgebleven.

Bosboom

Op mijn zevende of achtste kreeg ik een autoped of step. Ik mocht van huis naar de hoek van de De Genestetstraat en terug en naar de hoek van de Nassaukade. Een tijdje later mocht ik om de hoek van de De Genestetstraat en ook om de volgende hoek. Mijn eerste ken-

nismaking met de Bosboom Toussaintstraat. Wat een straat! De Derde Helmersstraat had geen bomen, deze straat wel. Hoge bomen. Ze gaven iets beschermends. Zo denk ik nog steeds over bomen. De rechte laan van het Vondelpark met de aan weerskanten naar elkaar toe neigende platanen. Later ontdekte ik in de Lomanstraat hetzelfde. Heerlijk! De Bosboom, zoals we hem al gauw noemden, was ook breder dan de Helmersstraat. Er waren winkels. Op de hoek aan de ene kant de slagerij van Van Dam, op de andere hoek een sigarenwinkel. Dan had je bakker Bosch en verderop een garage met inrit en benzinepomp. Ik werd wel eens naar bakker Bosch gestuurd voor brood: *Vraag netjes om een halfje wit en een crob*. Dat laatste zei ik in het begin. Een ‘crobbrood’ is Rotterdams voor een bruin brood. De norse vrouw van de bakker keek je smalend aan, je bedoelt bruin? De bakker zelf was altijd vriendelijk. Hij noemde mij Frans en begon over Franz Lehar, operettecomponist. Ik kreeg een snoepje in de vorm van een hartje. Mijn moeder ging naar de dames- en herenkapper in het midden blok, kapper Bakker. Bakker Bosch en kapper Bakker... De dames moesten een paar treetjes op naar de tussenverdieping. De damesafdeling ging vrij snel ter ziele, maar beneden bleef een van de jonge kappers de zaak draaiende houden, Cor. Bij hem ben ik, en trouwens ook Mieke en Ernst jaren naar de kapper gegaan. Sabien wou niet. Ze stond erop, ook als kleuter al, dat ze naar een meisjeskapper ging. Verderop was er gelukkig een kapper, die ook meisjes en vrouwen knipte. Dan maar daarnaartoe met haar. Van Cor leerde je hoe je je op de vlakte moest houden. Heikele kwesties (destijds de antiparkeerwielklem, het rekening rijden of andere hete hangijzers) kon hij goed omzeilen. *Ik heb hier wel eens een knaap op de stoel die hoog opgeeft over Den Uyl, maar de volgende moet niets van hem weten...hij haalt ze allemaal binnen...* (Hij doelde op de Surinamers rond 1975, HH) Cor spaarde de kool en de geit en reageerde vaak met: *Ach, weet je wat 't is... de een vindt dit en de ander dat...wat is wijsheid?* Het pand moest in 2010 grondig onder handen worden genomen, funderingsherstel, en dan zou daarna voor hem de huur te hoog zijn geworden. Cor werd daarna onze huiskapper. Hij stond dan rond een uur of tien met zijn kapperstas